CSALÁDI KÖRBEN

Óvatosan éljünk a gyógyszerekkel!

A gyógyszerrendelés sokkal bonyolultabb feladat semhogy arra — az orvoson kívül — bárki is vállalkozhatnék. Ezzel szemben igen gyakori eset az, hogy a beteg hozzátartozója — elmegy az orvoshoz és gyógyszert kér. Egy bizonyos — általa megnevezett és jónak tartott — gyógyszert.

Nem vitatható, hogy egyes elhúzódó betegségben szenvedők már tudják, hogy melyik gyógyszer enyhíti panaszaikat.

Ilyen esetben a gyógyszerkérés — természetesen — nem kifogásolható, de az már nem biztos, hogy más beteg ugyanolyan jellegű panaszait ugyanaz a gyógyszer enyhíti-e, vagy sem. Mert ugyanaz a gyógyszer az egyiknek használ a másiknak nem, sőt biztos, hogy kárára van.

Mit csináljunk a megmaradt gyógyszerrel?

Kétféle gyógyszert ismerünk: kész orvosságot és olyat amelyet a recept alapján a gyógyszertár a beteg számára kever össze. Az ilyen egyéni gyógyszermaradékot a leghelyesebb kiönteni, megsemmisíteni, elásni, mert a család elfelejti, hogy

Ha megmarad... Mikor méreg? Vétek a halmozás

kinek és milyen betegségre rendelték, vagy ha azt tudják is, de nem tudhatják milyen hatóanyag van benne. A külön készített gyógyszermaradékot ki kell dobni.

Más a helyzet a kész gyógyszerrel, főleg ha az tabletta vagy drazsé. Ám a kész gyógyszerekkel kapcsolatban is tanuljunk meg valamit: a gyógyszert soha nem szabad a dobozból, papírjából, csomagolásából kiszedni. Csak az eredeti csomagban megőrzött gyógyszer azonosságáról lehetünk meggyőződve.

A megmaradt kész gyógyszert ne dobja ki senki, de szerezzen neki megbízható, száraz helyet, lehetőleg olyat, ami zárható, hogy a gyerek hozzá ne férjen.

De hát miért rakja el a gyógyszert az ember? Azért, hogy szükség esetén megmutassa az orvosnak, aki majd kiválogatja, hogy melyik lesz jó. Sokkal jobb, ha otthon akad valami megfelelő, mintha valakinek éjszakának évadján soron kívül kell patikába menni.

A gyógyszer méreg, még a legszelídebb is veszedelmessé válhat, ha nem arra használják, amire való. A gyógyszermérgezés leggyakoribb oka a gyógyszerek elcserélése, összetévesztése. Ha valaki siet, kapkod, nem nézi meg pontosan a gyógyszer feliratát. Máskor a hatószer ellentétes hatása okozza a bajt, mint az előbbi esetben említettük. A vérnyomást csökkentő gyógyszer alacsony vérnyomású betegeknél például súlyos méreg.

Bizonyos esetekben a gyógyszer adagolásának a nem ismerése okozza a bajt, hogy valaki többet szed a kelleténél. Máskor a túlérzékeny egyéneknél jelentkező alergiás állapot sodorja veszedelembe a könnyelmű »gyógyszerfalót«. Ezért mondjuk, hogy a meggondolatlan gyógyszerszedés legalább olyan baj, mint az, ha valaki a számára rendelt gyógyszer beszedését elmulasztja. Vétkes könnyelműség a gyógyszer céltalan halmozása vagy helytelen tárolása, de ennél még veszedelmesebb, ha azokból bevesz vagy másnak is ad valaki.

Dr. B. L.

Képek a falon

A zsúfoltság nem szép Tartalom, külsőség

A legdrágább, legnagyobb gonddal összeválogatott szobaberendezés is rideg, kopár, üzleties — önmagában, ha nem teszi meleggé, hangulatossá *a többi kellék:* szőnyeg, modernvonalú kerámia, kép a falon. Az otthon meghitt hangulatához szinte nélkülözhetetlenül hozzátartoznak ezek *a díszítő elemek.* Ezúttal a képekről lesz szó.

Fény és keret

A korszerű lakásberendezési elvek szerint nem kell sok kép egy mai, modern lakásba. A „sok" műgyűjtőnél indokolt, ám egyszerű dolgozó ember otthonában túlzsúfoltan hat a végig képekkel teleaggatott fal. Egy, legfeljebb két kép egy falon (és nem a szoba minden falán!) bőven elegendő. A képek elhelyezésénél arra kell ügyelnünk, hogy *megfelelő látótávolságba kerüljenek* a szemlélőtől: tehát nem függesztjük a képeket túlságosan magasra. A helyes alkalmazás: felnőtt ember szem-magasságában, vagy 1—2 centivel feljebb foglalja el a falon helyét a kép. És úgy, hogy kellő megvilágításba kerüljön: *ne takarja el semmi sötét bútordarab, ajtó-szárny, úgy essen rá az ablakból beáradó fény, hogy teljes szépsége érvényesüljön.*

Még egy figyelemre méltó dolog: a keret. A modern otthonba nem illik, — mert régiesen, ósdian hat — a túldíszes, cirádás, széles, aranyozott keret. Az ilyen keret önmagára hívja fel, tehát elvonja a figyelmet a tényleges néznivalótól, — a képtől. Sima, keskeny léckeret a divatos és alkalmas összefoglalója a képnek. A legértékesebb képhez nagyon szép, korszerű a festetlen, azaz nyers-színű (majdnem fehér, vagy egész világosra pácolt, *keskeny léckeret.* Ennyit a külsőségekről, — amelyeknél még fontosabb kérdés a tartalom: mit, milyen képet tegyünk a falra?

Mit ne?

Kezdjük talán azzal, mit ne! Nagymamáék esküvői fényképe, édesapát, vagy a nagyfiút három hónapos, meztelen csecsemőként ábrázoló fotográfia a falon *nem túl ízléses dolog.* Ugyanis nem biztos, hogy családi életünk ilyen részletei minden betévedőt érdekelnek. A család tagjait ábrázoló képeket leghelyesebb egy csinos *albumba* elhelyezni, azt aztán kézbe adhatjuk, annak, akit érdekel. Így biztos, hogy senkit sem késztetünk kicsiholt bókokra és nem üzünk magunk és hozzátartozóink személyéből kultuszt.

A párt- és állami vezetőket ábrázoló fotográfia is inkább hivatali helyiségekbe illik, mintsem magánlakásokba. De ha már mindezekről letettünk, akkor is fennáll a képek megválasztásánál egy komoly veszély: az, hogy — szakértelem híján — (különösen vidéken) áldozatul eshetünk a giccsfestők és ügynökeik rábeszélőkészségének. Hiszen nem is olyan egyszerű eligazodni azon, mi a giccs és mi nem az. E rövid írás nem ad módot ilyen bonyolult probléma teljes tisztázására. A lényeg annyi: *giccs az, ami hazug, negédes, idegen a mai dolgozó ember szemléletétől.* A giccs, múltbeli örökség, mellyel a hajdani uralkodó osztály akarta a maguk gondjáról elérhetetlen, hazug „szépségek" felé terelni a dolgozók figyelmét. Giccs a sok helyen még ma is látható, pamutgombolyaggal játszadozó bárgyú kiscica-pár. Giccs (méghozzá veszélyes, faji jelleget hangsúlyozó, másik embertársunkat egzotikusnak feltüntető) tamburás cigánylányt félmeztelenül ábrázoló olajfestmény. Giccs a vadregényes erdőn, holdfényben a patakra inni járó őzike, és még sok hasonló kép. Ha még nem látogattunk elég tárlatot és bizonytalanok vagyunk, bátran támaszkodhatunk a Képcsarnok Vállalat boltjaira, megbízottainak tanácsára.

Nemcsak az olajfestmény szép

Szépek, illenek a modern otthonba a fekete-fehér *linóleummetszetek* csakúgy, mint a finom vonalaikkal oly sokat kifejező (nem színezett), *rézkarcok.* Nemcsak az olajfestmény szép. Legalább egyenértékű azzal a felsoroltakon kívül egy-egy *fotóban* megörökített szép városkép, tájkép is. (Különösen, ha magunk fotóztuk le a hazai és külföldi tájakat, ahol jártunk.)

Mindenekfelett ajánlható, *a nagy mesterek egy-egy híres festményének másolata.* Ilyen reprodukciók minden, képet árusító üzletben olcsón kaphatók. Bátran a falra tehetjük őket, mert másolat formájában is visszaadják az eredeti mű lényegét, gyönyörködtetnek, a gyermekeket a képzőművészet iránti érdeklődésre nevelik és ismeretet terjesztenek.

Bars Sári

Erős jellem

Volt idő, amikor dohányoztam. Aztán abbahagytam. Műhelybeli barátaim odavoltak:

— Hallottátok? Antyipkin leszokott a dohányzásról. Erős jellem!

Őszintén szólva, volt idő, amikor egy másik fogadalommal is kinlódtam. Be kell vallanom, iszogattam. Igaz ugyan, hogy ritkát, de ezt is abbahagytam. Barátaim ismét áradoztak:

— Micsoda erős jellem ez az Antyipkin!

Az igazat megvallva, még más is volt itt. Nem tudtam úszni. Barátaim csúfoltak is. S képzeljétek el, mindenki meglepetésére egyszer csak úszni kezdtem. A Volgában! Mindenki ámult:

— Lám, ez az Antyipkin. Szemünk láttára lett belőle hős!

Ezután a faliújságra kitették az arcképem, és aláírták: Mindenki olyan erős jellemet nevelhet magából, mint Antyipkin.

Hamarosan megdöntöttem az úszásban mindazt a rekordot, amelyet a bútorgyár fiataljai felállítottak, na és hát a munkában is kitűntem, utolértem az élenjárókat. Barátaim ekkor már nem bírták ki, és a szakszervezeti bizottsághoz fordultak. Nem tudom, hogy mit beszéltek ott, de másnap felkértek, hogy a termelési értekezleten mondjam el tapasztalataimat arról, hogyan kell az erős jellemet kialakítani. Beleegyeztem.

Egyedül féltem elmenni a gyűlésre. Rábeszéltem a feleségem, hogy jöjjön el. Felléptem az emelvényre, s mi a szívemen az a számon:

— Kedves elvtársak, ti azt mondjátok, hogy Antyipkin erős jellem. Itéljétek meg magatok, hogy ez így van-e vagy sem. Én egyet tudok: ez nem az én érdemem.

A jelenlévők először megdermedtek a csodálkozástól, majd szinte kórusban kérdezték:

— Hanem kié?

Kereken meg kellett mondani: a dohányzást azért hagytam abba, mert a feleségem követelte, az ivás abbahagyásához is őnagysága ragaszkodott, hogy úszni megtanultam, az úszásban első helyre kerültem és a műhelyben is első lettem, ez ismét a feleségem érdeme, ő tanított és buzdított.

— Mit tanácsol nekünk? — kérdezték.

— Legyen mindenkinek jó felesége! — mondtam magabiztosan. S amikor lecsendesedett a taps, hozzátettem: — Olyan, mint nekem!

Pjotr Dudocskin

Magyar vöröskatonák Ogyessza védőiként

Azt mindenki tudja, hogy hazánk és városunk fölszabadításában jelentős szerepet játszottak testvérvárosunknak, Ogyesszának fiai, a 2. ukrán hadsereg katonái. Kevesen hallottak azonban arról, hogy az első világháború magyar hadifoglyaiból regrutálódott vöröskatonák az ellenforradalmárok ellen vívott polgárháború idején Ogyesszáért is küzdöttek. A *Hadtörténelmi Közlemények* új számában *Józsa* Antal százados tanulmányában olvashatunk erről érdekes új adatokat. Sajnos az itt küzdő vörösgárdista magyarok nevei és tettei kevéssé ismertek, hiszen a német és osztrák-magyar intervenció következtében megsemmisültek azok az iratok, amelyek alapján ezek rekonstruálhatók lennének. Az ogyesszai magyar vöröskatonákra vonatkozó adatokat Leonyid *Ruzernek,* az ogyesszai városi szovjet egyik vezetőjének elbeszélése alapján 1956-ban V. *Konováljov* jegyezte föl, s ő bocsátotta a magyar hadtörténész rendelkezésére.

Magyar parancsnok

Ogyesszába, ahová a forradalom alatt sok magyar hadifogoly igyekezett, hogy vagy hajóval a Fekete-tengeren és a Dunán, vagy vasúton hamarosan hazajusson, *már a februári forradalom idején sokan csatlakoztak a bolsevikokhoz,* szerepet játszottak a szovjetek életében. Egyikük, *Melcsuk* (vagy *Melcsóh?* — a neve már elhomályosult az emlékezőben) Miklós volt a parancsnoka annak az internacionalista osztagnak, amely a szerb és a román forradalmi zászóaljakkal együtt *támogatta 1918 januárjában az ogyesszai munkások, matrózok és forradalmár katonák fölkelését* az ellenforradalmi, nacionalista Központi Rada (tanács) ellen. A magyarokból és lengyelekből álló osztag az Aleho *Dundics* parancsnoksága alatt álló szerb forradalmi zászóaljával hátba támadta a 4. sz állomás felől a hajdemákokat — az ukrán nacionalistákat — s ezzel *hozzájárult a szovjethatalom győzelméhez.*

A forradalom mellett

Ogyesszában a monarchia csapatainak betörése fölháborodást keltett az orosz forradalommal rokonszenvező magyar hadifoglyok körében. Február 26-án magyar nyelvű falragaszok jelentek meg Ogyessza utcáin. A plakátok — melyeknek hasonmását láthatjuk a *Hadtörténelmi Közlemények*ben — a Nemzetközi Gárdában való belépésre szólítják föl a magyar foglyokat. *„Elvtársak, Testvérek!* — mondja a fölhívás. — *Az orosz népszabadság szent ügye a világ minden munkásának ügye."* A plakát toborzó gyűlésre hívta február 27-én délután 1 órára a *Gradonacsalnyicseszkaja* utca 22. szám alatt levő fogolytáborba az érdeklődőket. (A házat, ha még megvan, érdemes lenne emléktáblával megjelölni. Ogyessza testvérvárosának, *Szegednek kellene e téren kezdeményező lépéseket tenni.*)

Túlerővel szemben

A túlerővel szemben visszavonulásra kényszerülő ukrajnai szovjet csapatok parancsnoksága, élén Vlagyimir Alekszandrovics *Antonov-Ovszejenkoval,* a neves orosz forradalmárral (aki még most lenne 80 éves, ha a személyi önkény 1938-ban nem végez vele is) március 4-én alakult meg. Ugyane napon *újabb magyar nyelvű falragaszt* adott ki a Nemzetközi Gárda Végrehajtó Bizottsága. Fölszólította a hadifoglyokat, hogy aki önként belép a Nemzetközi Gárdába, jelentkezzék az Arbszgyárban, a *Balkonszkaja* utca 54. szám alatt.

A nemzetközi gárdisták, ahogyan a plakát elárulja, három hónapi szolgálatra kötelezték magukat, havi száz rubel fizetéssel, ruházattal, ellátással. Tisztjeiket maguk választották. Szervezetük demokratikus. *„Az összes belépők* — mondja a hirdetmény — *teljes polgári jogokat élveznek az orosz közösségben és ezen jogaik kilépésük után is fennmaradnak."*

Fogságban, bíróság előtt

Azokat a magyar hadifoglyokat, akik ekkor ogyesszában beléptek a nemzetközi gárdába, és fogságba estek, a monarchia hadbírósága elé állították, s *többnyire kivégezték.* A 2. hadsereg 1918. március 29-i jelentése szerint hét volt hadifoglyot adtak át a hadbíróságnak, ötvenet pedig azzal a váddal tartottak vissza a koncentrációs táborban, hogy forradalmi röplapokat találtak náluk. Március 31-én egy újabb jelentés negyvenkét újabb hadbíróság elé állított fogolyról tesz említést.

Március 13-án a szovjet csapatok kiürítették Ogyesszát, s ezt követően az ogyesszai magyar vörösgárdisták sorsáról nem tudunk. A harcok Ukrajnában az osztrák—magyar csapatok ellen 1918 májusáig folytak. A breszt-litovszki béke március 3-i aláírása kényszerű áldozatot jelentett a szovjet államnak, átmenetileg Ukrajna — s benne Ogyessza — elvesztésével is járt, de 1919-ben megtisztították az intervenciósoktól, és újra visszatért a szocialista hazához.

Könyves László

Közlekedési figyelő

A haladási irány megváltoztatásának jelzése

Az autó belefutott a motorkerékpárosba, aki még a kórházba szállítás előtt *belehalt* sérüléseibe. Meghalt felelőtlensége, könnyelműsége miatt, mert *elmulasztotta jelezni* menetirányának megváltoztatását. Ilyen ok miatt Csongrád megyében is több tragikus, súlyos és szintén emelkedő számmal könyebb közlekedési baleset történt. Most, hogy javul az időjárás hatalmas mértékben megnövekszik a járműforgalom Az utakon a járművekkel különféle helyekre igyekeznek és így az úticél elérése menetirányváltoztatással, előzéssel jár. Mit kell tenni ilyen esetekben? *A KRESZ kötelezően előírja minden járművezető számára az irányjelzést.*

A jármű vezetője — állapítja meg a KRESZ — menetirányának, haladási irányának megváltoztatását karral, tárcsával, vagy villanófényű irányjelző készülékkel *kellő távolságból, kellő ideig és jól láthatóan jelezni köteles.*

A haladási irányon (menetirányon) az úttest felező vonalával, az úttest vonalvezetésével párhuzamos haladást kell érteni. Ez azt jelenti, hogy az a járművezető, aki a menetirány szerinti jobb oldalon halad — az egyenes úton egyenesen, a szerpentin úton kanyarogva, a körforgalomban körben haladva — bár az út hajlatainak megfelelően nem mindig nyílegyenes irányban —, a haladás irányát irányjelzés szempontjából nem változtatja meg. A haladási irányt *akkor* változtatjuk meg, amikor útkereszteződés-fáláknál egyik útról a másikra térünk, vagy házakból, telkekről az úttestre, az úttestről a házakba, telkekre fordulunk be vagy ki. Rendszerint *akkor is* változik a haladási irányunk, ha elállunk, vagy valamit kikerülünk; ha elinduláskor az úttest szélről bejövünk, vagy megállás céljából az úttest szélére húzódunk; ha megfordulunk a körforgalomból kilépünk stb. Ilyen esetekben tehát *kötelező* az irányjelzés.

Az irányjelzést kellő távolságból és *úgy kell adni,* hogy ne érje meglepetésszerűen sem a velünk szemben, sem az utánunk szabályszerűen haladó járművek vezetőit, sőt a gyalogosokat se. Nem elegendő például a csak egy-két pillanatig tartó irányjelzés, mert azt a többi járművezető — miután egyidejűleg többfelé is figyelniök kell — esetleg nem veszik észre.

Karral kötelesek jelezni az irányváltoztatást a motorkerékpárosok, a kerékpárosok, a lovaskocsi-hajtók, a kézikocsival haladók és az irányjelző készülékekkel ellátott járművek vezetői, abban az esetben, ha irányjelző-készülékük elromlik.

Karral jobbra kanyarodás esetén a jobb, balra kanyarodás esetén a bal karnak vízszintes kinyújtásával kell irányváltoztatást a motorketan, félreértést kizáró módon. Gyakran előfordul, hogy a motorkerékpárosok és a kerékpárosok testük mellett kicsit kilendítik, karjukat — tehát nem vízszintesen tartják — és így adnak szabálytalan „irányjelzést", ami balesetet idézhet elő.

Tárcsával a traktor, dömper, munkagép stb. vezetői kötelesek jelezni az irányváltoztatást. Ezek a járművek ugyanis nincsenek irányjelző-készülékekkel felszerelve s a karjelzés a járművek formája miatt nem észlelhető eléggé.

Karos kicsapódó vagy villanófényű irányjelző-készülékekkel általában a gépkocsik vezetői kötelesek jelezni. Ezeket a járműveket ugyanis kötelezően fel kell szerelni irányjelző-készlékkel.

Végül még annyit: járművel az egyenes haladási iránytól eltérni, a menetirányt megváltoztatni *csak akkor szabad,* ha a vezető meggyőződött arról, hogy az a közlekedés más résztvevőit, elsősorban az igénybe venni kívánt forgalmi sávban haladó járműveket a közlekedésben nem zavarja.